

Oppvekstplan

kommunedelplan

2020 - 2023

Strategisk oppvekstplan for Storfjord kommune

Vedtatt i kommunestyret 12.12.2019

Storfjord kommune

2020 - 2023

Forord

Oppvekstplanen definerer mål og legger føringer for hvordan oppveksttilbudet for barn og unge i Storfjord kommune skal være i neste fireårsperiode. Oppvekstplan vil gi overordnede strategier og føringer.

Planen beskriver oppvekst i Storfjord kommune for barn og unge fra 0 til i hovedsak 18 år. Planen tar videre for seg ulike sider ved oppveksten, fra det første møtet på helsestasjonen og til man er ferdig som elev i videregående skole. Dette innbefatter både tilbud som gis av kommunen, men også tjenester som gis av andre etater og virksomheter og som samarbeider med Storfjord kommune.

Planen presenterer en beskrivelse av oppvekstsituasjonen for barn og unge i Storfjord kommune. Deretter bygges planen på målene vi som kommune har for fremtidens oppvekstmiljø i kommunen.

Storfjord kommune har lenge arbeidet med satsningen «Sjumilssteget» fra Troms og Finnmark fylke. Sjumilssteget baserer seg på FN's barnekonvensjon. Storfjord kommune har valgt ut seks fokusområder som vi ønsker å satse på:

- God utdanning
- Medbestemmelse
- God omsorg
- En aktiv fritid
- God helse
- En trygg oppvekst

Storfjord kommune har utarbeidet en temaplan med tema «Vi blir faktisk sett og hørt», som er brukt i hverdagen.

Bakgrunn for planarbeidet

Plan- og bygningsloven kapittel 11 gir føringer for utvikling av kommunale planer. § 11-1 lyder som følger:

§ 11-1. Kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

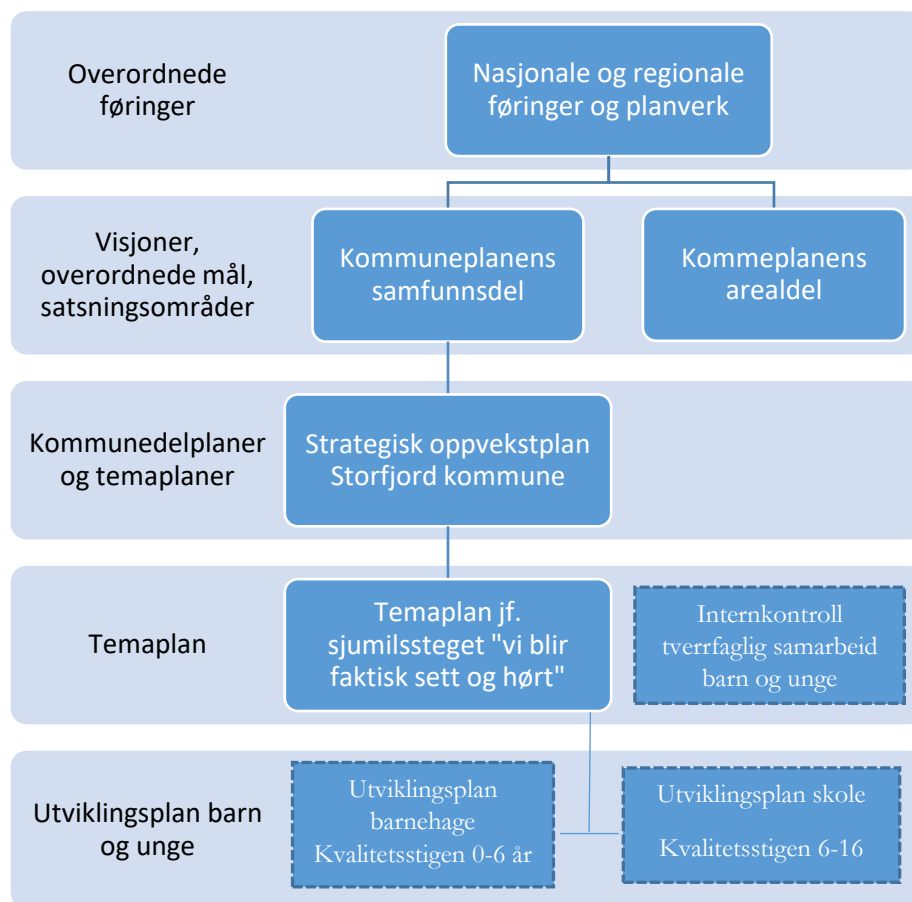
Kommunedelplan for oppvekst er å anse for en slik plan etter lovens tredje ledd.

Arbeidsgruppe

I arbeidsgruppen for utvikling av kommunedelplan har følgende representanter deltatt:

- May Tove Lilleng, oppvekst- og kultursjef, prosjektleder
- Lill Kvalberg, Berntsen, rektor Skibotn skole
- Line Sørum, rektor Storfjord kommunes kulturskole
- Silja Skjelnes-Mattila, daglig leder Storfjord språksenter
- Anne-Lena Dreyer, avdelingsleder, forebyggende tjeneste
- Stine Jakobsson Strømsø, sekretær

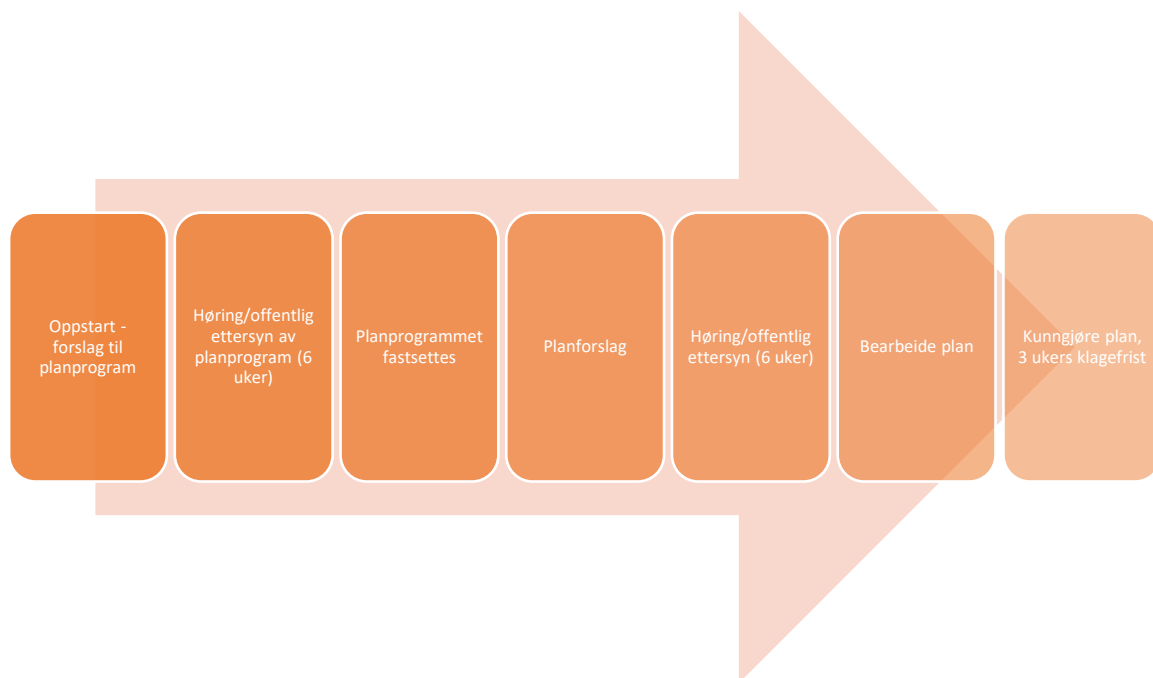
Skjematisk oversikt over oppbygging av kommunedelplan

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt tilbake i 2011. Arbeidsgruppen har tatt hensyn til at den er av noe eldre dato. Deler av forutsetningene for planen kan derfor være utdatert. Storfjord kommune er i prosess med utarbeidelse av ny utgave av kommuneplanens samfunnsdel.

En kommunedelplan vedtas av kommunestyret og «strategisk oppvekstplan» er en del av kommunens planprogram i fireårsperioden (2016 – 2020). Det vil bli vedtatt nytt planprogram av nytt kommunestyre valgt i 2019.

Planprosess

Planprosessen som illustrert over ble fulgt.

Nasjonale og regionale føringer

Å skape et oppvekstmiljø som fremmer enkeltindividet og sørger for at barn og unge ikke utsettes for fysiske eller psykiske skadevirkninger er viktig. Nasjonale-, regionale- og lokale myndigheter arbeider for gode oppvekstforhold for barn og unge på mange ulike arenaer. For å lage gode planer, trenger vi et bredt kunnskapsgrunnlag. Barnas rettigheter ble i 2014 tatt inn i Grunnloven gjennom nye § 104 som lovfester barns rett til å bli hørt og barnets beste som grunnleggende hensyn. Det er statens ansvar å bidra til at barnets utvikling sikres og har nødvendig trygghet økonomisk, sosialt og helsemessig. Dette bør fortrinnsvis skje i egen familie. I tillegg er følgende utvalg av dokumenter førende for arbeidet innenfor oppvekstområdet:

- Prop. 67 L (2017–2018)
 - o Endringer i barnehageloven mv. (minimumsnorm for grunnbemanning, plikt til å samarbeide om barnas overgang fra barnehage til skole og SFO mv.)
- Meld. St. 28 (2015–2016)
 - o Fag – Fordypning – Forståelse — En fornyelse av Kunnskapsløftet
- Kidza har rett
 - o Barnas skyggerapport av FNs barnekomité 2017
- Barn som lever i fattigdom
 - o Regjeringens strategi 2015 – 2017
- Mestre hele livet
 - o Regjeringens strategi for god psykisk helse 2017 – 2022
- #Ungdomshelse
 - o Regjeringens strategi for god ungdomshelse 2016 – 2021
- Prop. 12 S 2016 – 2017
 - o Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017 – 2021)
- Frivillighetserklæringen (2015)
- ILO-konvensjonen 169 om urfolk og samefolk
- Lov om folkehelse og Storfjord kommunes folkehelsesammenslutning
- Ungdata-resultatet fra Storfjord

Brukermedvirkning

For å sikre en god plan som ivaretar barn og unges behov, har brukermidvirkning gjennom hele prosessen vært svært viktig. Dette er også hjemlet i plan- og bygningsloven § 5-1.

Begrepet «brukere» kan her være noe misledende, og vise til flere ulike kategorier av mulige «brukere», eksempelvis: ansatte i oppvekstetaten, barnehagebarn, elever i barne- og ungdomsskole, elever på videregående skole, barn som av ulike grunner ikke går i barnehage eller skole, barnas foreldre og foresatte og barn som har bistand fra kommunehelsetjeneste, spesialisthelsetjeneste, barnevern eller andre instanser som berøres av det brede spekteret oppvekstplanen søker å dekke.

Vi har hatt følgende involvering:

- Representanter fra kommunehelsetjenesten har vært fast representant i arbeidsgruppen for utvikling av planen
- Innbyggingsamtaler på Hatteng og Skibotn (annonsert og åpen for alle)

- Hatt representant fra Ungdomsrådet i arbeidsgruppen (sporadisk oppmøte)
- Deler av gruppa har vært på begge ungdomsskoler i Storfjord og snakket om tema «medbestemmelse», «god omsorg og god helse», «god utdanning» og «min fritid». Ungdommene fikk anledning til å komme tilbakemeldinger, ønsker og behov.
- Spurt alle barnehagebarn i Storfjord om «hva som er en god barnehagedag for deg?» (Tegning og tekst)
- Spurt alle skolebarn i Storfjord om «hva som er en god skoledag for deg?» Tegning og tekst)

Tilbakemeldingene fra barna i Storfjord er at **vennskap, lek og fritid** er svært viktige områder for dem. Tilbakemeldingene fra alle gruppene er gjengitt i beskrivelsene av hva som fungerer godt og hva som ikke fungerer godt.

Tilbakemeldingene lager grunnlaget for satsningsområdene i både strategisk oppvekstplan og temaplanen.

Målgruppe

Hovedmålgruppen for oppvekstplanen er barn og unge mellom 0 – 18 år, og deres foreldre/foresatte. En sekundær målgruppe er også voksne i kommunen som arbeider med barn og unge, administrasjonen i Storfjord kommune og politikere. Temaplanen er språklig sett tilpasset barn og unge.

Visjon

Visjonen for oppvekstplanen til Storfjord kommune er «**Vi blir faktisk sett og hørt**». Den er laget av barna.

Tilbakemeldingene fra barn og unge i Storfjord viser at vi er på vei til å oppnå visjonen, men at det fortsatt gjenstår en del før det er reell medvirkning for alle brukergrupper. Vi har videre laget visjoner under alle fokusområdene som henger sammen med tiltakene vi har under hvert punkt.

God utdanning:	Elevene skal ha tilpasset opplæring. De skal få oppleve mestring og motivasjon i sin skolehverdag.
Medbestemmelse:	I Storfjord kommune skal alle barn og unge få være med å påvirke sin egen hverdag.
God omsorg:	Barn og unge i Storfjord skal bli sett og hørt. De skal også få nødvendig hjelp slik at de har det trygt og godt.
En aktiv fritid:	Barn og unge i Storfjord kommune skal ha en aktiv og variert fritid.
God helse:	Barn og unge som har fysiske eller psykiske sykdommer eller plager skal få hjelp på riktig måte, til riktig tid, av riktig person.
En trygg oppvekst:	Ingen barn skal utsettes for vold eller overgrep. Utsatte barn skal møte voksne som ser, lytter og gir riktig hjelp.

Helhetlig tverrfaglig oppvekstplan vil ta for seg samfunnsarenaer som er viktige for barn og unge. Storfjord kommune har tidligere utarbeidet en internkontroll for Sjumilssteget (2018). Kommunen synes at «Sjumilssteget» (FNs barnekonvensjon i praksis) er bygget opp på en klok måte, og har tatt elementer derfra inn i oppvekstplanen.

Det er utarbeidet en tiltaksliste (bakerst i dokumentet) med prioriterte mål og stipulert kostnad for planperioden.

Oppvekst i Storfjord i dag

Storfjord kommune er en liten og oversiktlig kommune. Kunnskap om oppvekstforholdene i kommunen får vi gjennom undersøkelser, kartlegginger og erfaringer, men kunnskap er ikke nok. Vi må skape økt engasjement og fatte vedtak til beste for barn og unge. Alle som jobber med barn og unge, har mange tanker og meninger om oppvekstforholdene. Gjennom dialog skal barn og unge kunne uttrykke sine behov.

Samisk og kvensk språk og kultur

Storfjord kommune jobber for at barn og unge skal få lære språk, få kunnskap om det flerkulturelle Storfjord og få vise frem sin språklige og kulturelle identitet med stolthet. Barn og unge er språksenterets hovedmålgruppe.

Styrker	Utfordringer
<ul style="list-style-type: none">• Barn og unges holdninger til samisk og kvensk er positive og har vært positive over tid. Det er blitt flere elever som velger samisk og finsk på skolen.• Flere elever gjennomfører fagene ut 10. årstrinn• Storfjord språksenter har et godt samarbeid med grunnskolene i Storfjord.• Språksenteret og nettverket for <i>språklærere i Nord-Troms</i> arrangerer årlig en språkleir for samisk og finsk/kvensk elever på mellomtrinnet.• Storfjord språksenter har utviklet mye læremateriell for språkopplæringen i grunnskolen, og dette materialet brukes også i stor grad også utenfor Storfjord.	<ul style="list-style-type: none">• Barn og unge skal ha muligheten til å se, høre og lære samisk og kvensk. For at man skal kunne se samisk og kvensk, så må språkene synliggjøres i større grad.• Det mangler et overordna fokus på samisk- og finskelevenes helhetlige utdanningsløp. Elevenes språkvalg i grunnskolen blir sjelden fulgt opp og videreført på videregående skole.

Under følger en beskrivelse av kommunale tjenester.

Barnehage

Oteren og Furuslottet barnehage har begge to avdelinger med til sammen 36 plasser for barn i alderen 0-6 år. Storfjord Naturbarnehage er en privat barnehage og er en utvidet en-avdelingsbarnehage med 26 plasser i alderen 0-6 år.

Styrker: <ul style="list-style-type: none">• Stabilt og kvalifisert personale.• Godt arbeidsmiljø.• Barnehagene skårer høyt på barns trivsel i Foreldreundersøkelsen.• Byggene har gode inne- og utemiljø.• Storfjord kommune oppfyller retten til barnehageplass• Det er så å si ikke dispensasjoner for pedagogisk personale.• Barnehagene deltar i den nasjonale satsningen «Inkluderende barnehage og skolemiljø» sammen med skolene• Samisk og kvensk språk og kultur er godt ivaretatt i barnehagenes årsplaner og månedsplaner.	Utfordringer: <ul style="list-style-type: none">• Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet og internettdækning.• Stor kvinneandel blant de ansatte• Foreldreundersøkelsen viser at foreldre ønsker et bedre mattilbud.• Flere ansatte som ønsker å ta videreutdanning
--	--

Grunnskoler inkludert SFO

Storfjord har to kombinerte grunnskoler (1. - 10. klasse), med til sammen ca 200 elever. Elevene får tilbud om samisk og finsk. Skolene er også med på satsningen til Utdanningsdirektoratet «Inkluderende barnehage- og skolemiljø» (IBS). IBS er et kompetansehevingsprogram for de ansatte for å lære med om forebygging og håndtering av krenkelser og mobbing. Storfjord har sosialpedagoger på begge skolene.

Det er SFO ved begge skoler for barn fra 1. – 4. klasse og elever med særskilte behov utover 4.kl.

Styrker <ul style="list-style-type: none">• Skolene inkl. SFO har godt kvalifiserte personale og en stabil bemanning• Lærebrettene er blitt en naturlig del av skolehverdagen• Skolene har 50 % sosialpedagog fast ansatt.• Læring gjennom arbeid (LGA) er et praktisk rettet opplæringstilbud for elever som trenger et avbrekk fra en teoritung skoleuke.• Sommer SFO en uke før skolestart.• SFO er fleksible for å imøtekomme behov hos foreldre	Utfordringer <ul style="list-style-type: none">• Uteområdet til Skibotn skole er ikke begrenset med fysiske hindringer som gjerder og porter.• Grensen i dag er 15 barn pr. voksen. Dette kan bli en utfordring når vi har elever med spesielle behov.
--	--

--	--

Pedagogisk – psykologisk tjeneste (PPT)

PPT arbeider både på system- og individnivå. PPT er lokalisert på Nordkjosbotn og har fem ansatte.

Styrker:	Utfordringer
<ul style="list-style-type: none"> • PPT har en tverrfaglig sammensatt og godt kvalifisert personalgruppe. • PPT erfarer en økning i antall henvisninger av barn/elever på systemnivå, noe som bidrar til at det ordinære pedagogiske tilbudet styrkes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geografiske avstander og varierende teknisk tilgjengelighet, hos skole og barnehager, som muliggjør samhandling ved eksempelvis bruk av lyd/bilde. • Stadig mer sammensatte problemstillinger/kompliserte saker • Økende behov for faglig kompetanseutvikling for å gi best tjeneste for barn/unge.

Helsesykepleiertjenesten

Oppgavene i helsesykepleiertjenesten er knyttet til helsestasjon for barn 0-5 år, skolehelsetjeneste i grunn- og videregående skole og helsestasjon for ungdom.

Styrker	Utfordringer
<ul style="list-style-type: none"> • Storfjord kommune har helsesykepleier i 100 % stilling. 40 % brukes til tilstedeværelse på skolene. • Det er laget en samarbeidsplan mellom helsesykepleier og alle barnehagene i kommunen. • Helsesykepleier samarbeider med Nordkjosbotn videregående skole og tilbyr samtaler med elever på ettermiddagstid, samt har avtalte møter med ledelsen på skolen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Siden helsesykepleier for det meste jobber alene, kan de faglige diskusjonene bli utfordrende. • Faglig påfyll, som kurs og hospitering. • Tverrfaglig samarbeid, som flerfaglig forum.

Fysioterapi og folkehelsekoordinator

Fysioterapitjenesten i Storfjord jobber med å forebygge, behandle og rehabilitere. Folkehelsekoordinator skal være med å legge til rette for forebyggende og helsefremmende tiltak i kommunen.

styrker	utfordringer
<ul style="list-style-type: none"> • Storfjord har fysioterapeuter med lang og bred erfaring. • Det er etablert en utstyrssentral i kommunen som administreres fra biblioteket. • Samarbeid internt i kommunen, eks. kultur/folkehelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Større potensiale for utlån av utstyr fra utstyrssentralen • Øke andelen barn og unge som deltar i FYSAK- konkurransen.

BUP

BUP (barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) i Tromsø gir et spesialisert helsetilbud til barn og unge (0-18/23 år) med psykiske utfordringer, og til deres pårørende. Tilbudet består av utredning og behandling. BUP skal sammen med kommunale instanser forebygge utvikling av psykiske lidelser hos barn og unge. Barn og unge fra Storfjord får behandling ved BUP etter henvisning fra kommunehelsetjenesten i Storfjord.

Kulturskolen

Storfjord kulturskole tilbyr undervisning i musikk, kunst og breddetilbud innen ulike kunstuttrykk. Undervisningen foregår hovedsakelig i de to musikkbingene som ligger i tilknytning til Hatteng og Skibotn skole.

styrker	utfordringer
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturskolen har godt kvalifiserte lærere og har hatt dette over tid. • Det er et utbredt samarbeid med grunnskolene Kulturskolen har fast faglig-pedagogisk interkommunalt samarbeid med kulturskolene i Lyngen og Balsfjord. • Storfjord kulturskole har gjort/gjør seg bemerket i arbeidet med UKM (Ungdommens kulturmonstring), med særdeles høyt deltagertall og god publikumsoppslutning gjennom flere år. 	<ul style="list-style-type: none"> • For å opprettholde elevmassen er det viktig at kulturskolen evner å tilpasse kulturskolens tilbud til endrede behov. • Som en liten kulturskole med små stillinger er det en stor utfordring å rekruttere lærere med rett kompetanse. • Kulturskolen mangler nok egnede rom for undervisning, personalrom og arbeidsrom for lærerne.

Logoped

Storfjord har logoped i 20 % stilling knyttet til barnehager og skoler. Før vedtak om behandling, må det foreligge en sakkyndig vurdering som bekrefter behovet.

Storfjord språksenter

Språksenteret jobber for at barn og unge skal få lære språk, få kunnskap om det flerkulturelle Storfjord og få vise frem sin språklige og kulturelle identitet med stolthet. Barn og unge er språksenterets hovedmålgruppe.

Styrker	Utfordringer
<ul style="list-style-type: none">• Barn og unges holdninger til samisk og kvensk er positive og har vært positive over tid. Det er blitt flere elever som velger samisk og finsk på skolen.• Flere elever gjennomfører fagene ut 10. årstrinn• Storfjord språksenter har et godt samarbeid med grunnskolene i Storfjord.• Språksenteret og nettverket for <i>språklærere i Nord-Troms</i> arrangerer årlig en språkleir for samisk og finsk/kvensk elever på mellomtrinnet.• Storfjord språksenter har utviklet mye læremateriell for språkopplæringen i grunnskolen, og dette materialet brukes også i stor grad også utenfor Storfjord.	<ul style="list-style-type: none">• Barn og unge skal ha muligheten til å se, høre og lære samisk og kvensk. For at man skal kunne se samisk og kvensk, så må språkene synliggjøres i større grad.• Det mangler et overordna fokus på samisk- og finskelevenenes helhetlige utdanningsløp. Elevenes språkvalg i grunnskolen blir sjelden fulgt opp og videreført på videregående skole.

Kulturkontoret

Kulturkontoret legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomheter lokalt som innbefatter barn/unge.

Styrker	Utfordringer
<ul style="list-style-type: none">• Den årlige FYSAK-konkurransen (trimpostkasser) i Storfjord har et prosentvis mye høyere deltakerantall sammenliknet med våre nabokommuner.• Arbeidet med UKM Storfjord har gjort seg bemerket både regionalt og nasjonalt.• Storfjord har et godt system for skilting og merking av turløyper, og natur- og kulturstier. Disse brukes av barn/unge både i opplæring og på fritida.	<ul style="list-style-type: none">• Det er ei utfordring å rekruttere nye barn og unge til å delta i trimpostkassekonkurransen.• De økonomiske rammene for UKM stått på stedet hvil siden tidlig 2000-tall.• Personalkapasitet

Folkebiblioteket:

Storfjord folkebibliotek har to filialer, hovedbiblioteket på rådhuset på Hatteng, og en filial på Skibotn.

Styrker: gode åpningstider

Utfordring: lavt tall på utlån

Psykisk helsetjeneste, rusomsorg, frivilligsentral og flyktingtjenesten

Forebyggende avdeling ved psykisk helsetjeneste, rusomsorg, frivilligsentral og flyktingtjenesten tilbyr individuell oppfølging. Storfjord Frivilligsentral har ansvaret for fritidsklubber og ungdomsråd.

Gjennom prosjektmidler fra Fylkesmannen har kommunen tilsatt ungdomskontakt som skal jobbe direkte mot barn og unge i deres fritid. I tillegg har Storfjord kommune en kommunepsykolog. Barn og unge skal være en prioritert gruppe for kommunepsykologen.

styrker	utfordringer
<ul style="list-style-type: none">• Tjenesten har tverrfaglig personale.• Tjenesten har et godt internt samarbeid med andre instanser i kommunen og ungdomsrådet er medlem av RUST (Regional ungdomssatsing i Nord Troms).• Oppfølging av Ungdataundersøkelsene skjer i samarbeid med skolene i kommunen.	<ul style="list-style-type: none">• Det foreligger ikke samarbeidsavtaler med bl. a politiet.• Det er uklarheter knyttet til ansvaret for barn og unge i kommunen, dette må avklares for å sikre god hjelp til riktig tid.• Kommunene har et særlig ansvar for «barn som pårørende», og tjenesten opplever at brukergruppen øker. Det er viktig å sikre at disse barna blir ivaretatt.

Barneverntjenesten

Barnevernet skal ivare og sikre barns rett til omsorg og beskyttelse, rett hjelp til rett tid. For at barnevernet skal kunne ivareta sine oppgaver overfor utsatte barn, er den avhengig av at andre som er bekymret for barnet melder fra.

Styrker	Utfordringer:
<ul style="list-style-type: none">• Kjernen i den nye barnevernreformen er å gi bedre hjelp der barna bor med fokus på forebygging. Barneverntjenesten vil bidra til at Storfjord kommune skal	<ul style="list-style-type: none">• Etter innføring av ny barnevernsreform vil det være behov for at alle ansatte på tvers av de kommunale tjenestene bidrar til å nå målet i reformen.

<p>samarbeide enda bedre på tvers av tjenestene.</p> <ul style="list-style-type: none">• Barneverntjenesten i Storfjord har vært pådriver til at ansatte på tvers av kommunale tjenester er blitt COS-sertifisert (trygghets sirkelen).• Personalet i barneverntjenesten er preget av stabilitet og høy kompetanse.	<ul style="list-style-type: none">• Det mangler handlingsplaner for å møte barnas behov individuelt i ulike kommunale tjenester• Tjenesten er sårbar for sykefravær og inhabilitet på grunn av at den er liten.• Det kan bli kapasitetsutfordringer når svært mange eller utfordrende saker pågår samtidig
--	--

Tverrfaglige fokusområder

Storfjord kommune har valgt seks fokusområder som er oppvekstplanens viktigste områder.

God utdanning

Mål: Elevene og barnehagebarna skal ha tilpasset opplæring, oppleve mestring og motivasjon i sin hverdag.

En god barnehage- og skolehverdag er en forutsetning for at barna skal lære, utvikle seg og ha det godt. Tilpasset opplæring er et viktig prinsipp i skolen, og handler om å ta hensyn til forutsetningene i en klasse (Udir.no, 2018). Tilpasset opplæring omfatter både de som følger ordinær opplæring, og de som har spesialundervisning.

Storfjord kommune har over år hatt fokus på aktivitetsbasert læring med tiltak som «læring gjennom arbeid». Dette er en god alternativ læringsstrategi, særlig for barn med særlige behov.

Tilpasset opplæring forutsetter autoritative (varme og tydelige) lærere som både evner og har tid til å «se» det enkelt barn og dets forutsetninger.

For at barna og ungdommene skal oppleve mestring både faglig og sosialt er også tilpasset opplæring en viktig faktor gjennom tilpassing av lærestoffet til eleven slik at det verken blir for lett eller for vanskelig.

Dette fungerer i dag:

- Overgangen mellom barnehage og skole fungerer godt
- Stabilt personale
- Felles kompetanseheving for barnehage og skole (IBS)
- Plass til alle barn i barnehagene
- Det jobbes systematisk med inkluderende barnehage- og skolemiljø
- Hus- og Hyttefest og Vårslepp er gode arenaer for formidling og mestring
- Det gjøres oppgraderinger av utemiljøet på skolene
- Begge skoler har innredet felles oppholdsrom for elevene
- Elever i Storfjord kommune opplever stor grad av støtte fra lærere og foreldre
- Alle elever har sitt eget nettbrett

Dette fungerer ikke:

- Skolene er noe nedslitt og trenger jevnlig oppgradering og universell utforming
- Mer varierte aktiviteter på SFO
- Mange elever trives ikke på skolen, flere elever skal oppleve mestring og bli mer motivert
- For mange elever blir mobbet

I Storfjord kommune ønsker vi:

- Alle barnehagebarn og elever skal bli sett og hørt ut i fra sine individuelle behov og forutsetninger
- Barn og unge skal lære å bruke digitale verktøy på en fornuftig måte
- Elevene skal oppleve praktisk, variert, relevant og utfordrende opplæring
- Elevene skal ha et godt og trygt læringsmiljø hvor ingen blir mobbet
- Det skal være godt samarbeid mellom hjem og skole/barnehage
- Foreldre/foresatte skal oppleve at de har reell medvirkning
- Læreverkene skal være interessant og spennende

Medbestemmelse

Mål: **I Storfjord kommune skal alle barn og unge få være med å påvirke sin egen hverdag.**

Evnen til å ta beslutninger er viktig, og noe en må øve på i oppveksten. Dette sammen med at beslutninger for den det gjelder blir bedre når en selv får være med på veien før beslutningen.

Det er viktig å sørge for at medbestemmelsen blir alderstilpasset og tilpasset den enkelte person og at lærere og andre voksne gir barnet eller ungdommen forutsetning for å være med å ta en beslutning.

I Storfjord gjøres dette på ulike områder, blant annet med lovfestede elevråd og gjennom Ungdomsråd. Alle barnehagene i Storfjord har barneråd hvor barna får være med på å bestemme aktiviteter i barnehagen.

Barn som har hjelp fra tjenester i eller utenfor kommunen, skal også sikres medbestemmelse i beslutninger som angår dem.

Dette fungerer godt i dag:

- Ungdomsrådet har politisk veileder oppnevnt fra kommunestyret som bistår med råd og veiledning
- Medbestemmelse gjennom RUST og Storfjord ungdomsråd (SUR)
- Barn og unge får være med på å arrangere UKM, Hus- og Hyttefest og Vårsleppet
- Barneråd og barnesamtale i barnehagene

Dette fungerer ikke godt i dag:

- Elevene i Storfjord kommune opplever at elevrådene ikke har reell innflytelse på beslutninger som tas.
- Elevene forteller at klassemøtene ofte fungerer for dårlig.
- Barnehagebarn og barn i småtrinnet på skolen ønsker å bestemme mer over aktiviteter og lek.

I Storfjord kommune vil vi:

- Elevrådene og ungdomsrådet skal ha reell innflytelse
- Når ordensreglement eller andre regler som påvirker barn og unge endres, skal elevrådene lyttes til.
- Barn og unge skal lyttes til når det blir gjort vedtak/enkeltvedtak som angår dem

- Barn i barnehagen, elever i småtrinnet og barn på SFO skal få være med å bestemme over aktiviteter og lek.
- Det skal opprettes SFO-råd for barna i SFO

God omsorg:

Mål: **Barn og unge i Storfjord skal bli sett og hørt og skal få nødvendig hjelp slik at de får en god og trygg oppvekst.**

God omsorg betyr at et barn har tilstrekkelig materielle goder (mat, klær og bolig), at det blir passet på og får nødvendig hjelp og støtte. Omsorgen ytes i første rekke fra barnets foreldre og foresatte, men noen ganger trenger foreldre/foresatte hjelp til å gi god omsorg. Barnehage, skole og andre kommunale tjenester skal støtte opp under god omsorg. Når vi i kommunen jobber med å skape omsorg, skal vi alltid ha sterkt fokus på forebygging.

Bolyst: I undersøkelsene som er gjort i Storfjord i forkant av planen, forteller mange barn og unge om hvor flott de synes det er å bo i Storfjord. De trekker frem naturen og de mange mulighetene den gir. Det er imidlertid en kjensgjerning at arbeidsmulighetene i kommunen er begrenset og at ungdommene må ut av kommunen for å ta utdanning. Dessverre er det mange som ikke kommer «hjem» igjen etter endt utdanning.

Dette fungerer godt i dag:

- De fleste barn og unge som vi har snakket med i forbindelse med planarbeidet sier at de trives godt i Storfjord, og at det er en trygg plass å bo.
- Mange understreker at de har et godt forhold til sine foreldre og venner.
- Storfjord kommune har synkende andel barnefattigdom fra 2013 – 2018

Dette fungerer ikke godt i dag:

- Noen påpeker at det mangler veilys enkelte steder.
- Det er uklart internt i kommunen mellom helse og forebyggende om hvem som har ansvar for «barn som pårørende» og barn og unge med psykisk uhelse- og rusutfordringer
- Noen kommunale tjenester mangler rutiner for barnevernsmeldinger

I Storfjord kommune vil vi

- Det skal være godt og tverrfaglig samarbeid i kommunen for å sikre god oppfølging av barn og unge.
- Rutiner skal avdekke når barn og unge har utfordringer
- Tjenestene skal tilby støtte til foreldre i oppdragerrollen.

En aktiv fritid:

Mål: Barn og unge i Storfjord kommune skal ha en aktiv og variert fritid.

En aktiv fritid er viktig for å ivareta og bygge sosiale relasjoner og fremme mestring. Barn og unge har forskjellige forutsetninger for å delta. Det gjelder både økonomi, fysiske forutsetninger, bosted og interesser. Å ha et bredt tilbud hvor alle kan finne noe som er av interesse, er viktig.

Det er to idrettslag i Storfjord kommune i tillegg er det to skytterklubber. Idrettslagene tilbyr blant annet dans, turn, fotball, Noen av ungdommene vi snakket med i forbindelse med planarbeidet, sier at de gjerne skulle hatt mer varierte aktiviteter. De fleste trekker frem at Storfjord kommune er en kommune hvor naturen utmerker seg som fritidsaktivitet og at de har venner de setter pris på.

Dette fungerer godt i dag

- Det er lett å starte opp med ting
- Friluftsskolen i sommerferien er et godt tilbud
- Innsats for andre som valgfag
- Det finnes ungdomskontakt
- Storfjord kommune har i mange år vært fremdragende hva gjelder sin deltakelse i ungdommens kulturmønstring (UKM).
- Kommunens kulturskole tilbyr varierte aktiviteter og begge skolene har kulturarenaer som «Hus- og hyttfest» og «Vårsleppet».

Dette fungerer ikke så godt:

- Det er liten deltakelse på grunn av mangel på skyss til aktiviteter
- Det er ingen steder å møtes uten at det koster noe
- Mange ungdommer synes det er kjedelig på klubben
- Ungdommene mangler en plass å «henge», møteplass uten voksne

Dette vil vi i Storfjord kommune

- Mer kontakt og samarbeid mellom ungdommene i hele kommunen.
- En attraktiv fritidsklubb med mange deltakere og varierte aktiviteter
- God deltakelse på aktiviteter i regi av idrettslag og skytterklubber
- Ansvarlige foresatte som tar tak og hjelper ungdommene til å utnytte tilbudene som finnes i kommunen
- Motvirke utvikling av livsstilsrelaterte sykdommer og plager gjennom en aktiv fritid

God helse:

Mål: Barn og unge som har fysisk sykdom eller som sliter med sin psykiske helse skal få hjelp på riktig måte, til riktig tid av riktig person.

Temaet beskriver tiltak for å sikre god helse til barn og unge på individ- og gruppenivå. Også barn og unge påvirkes av dagens levesett med redusert fysisk aktivitet og høyt inntak av kaloririk mat. Dette fører til at risikoen for livsstilssykdommer øker. At kommunen legger til rette for å øke graden av fysisk aktivitet og godt kosthold er derfor svært viktig. Det er samtidig vist sammenhenger mellom deltakelse i fritidsaktiviteter og redusert grad av psykisk symptomtrykk.

Mange unge sliter i dag med forventningspress.

Barn og unge med nedsatt funksjonsevne er først og fremst barn. Å ha en funksjonsnedsettelse som barn eller ungdom kan være særlig utfordrende, og gjøre at man ikke får deltatt i skole eller fritid som alle andre. Derfor er det viktig at tilbud og tjenester er tilrettelagt for alle uavhengig av funksjonsnivå. Vi må være oppmerksom på de stigmatiserende «merkelappene» som kan bidra til ekskludering fra fellesskapet.

Dette fungerer godt i dag:

- Sosialpedagoger i skolene som barn og unge kan komme til
- Kommunepsykolog er tilsatt
- Det tilrettelegges godt i barnehage og skole for barn med nedsatt funksjonsevne
- Skolehelsesøster er til stede på skolene ukentlig og jobber etter plan sammen med barnehagene
- Skolehelsesøster er tilgjengelig for elever i videregående skole etter skoletid
- Ungdomskontakt er fast tilstede på videregående skole ukentlig
- Det er svært lav bruk av narkotika blant unge (Ungdata) sammenlignet med resten av landet

Dette fungerer ikke så godt:

- Det er et svært høyt forbruk av alkohol blant unge sammenlignet med resten av landet (Ungdata)
- Vi vet fra den voksne befolkningen i Storfjord at vi sliter med en svært høy forekomst av diabetes type II, høy grad av overvekt/fedme og høy utbredelse av hjerte- og karsykdommer.
-

Dette ønsker vi i Storfjord

- Det skal ikke forekomme krenkelser og mobbing
- Det skal være jevnlig rapportering til skoleeier representert ved Levekårsutvalget
- Kloke voksne skal være bevisst på at de er forbilder og rollemodeller (eks. kropp, klær og nettvett)
- Barn og unge skal ha flere og bedre muligheter til variert fysisk aktivitet
- Barn og unge skal ha flere og bedre muligheter til et godt kosthold
- Voksne skal være til stede for barn og unge, både fysisk og psykisk
- Alle skal være gode på nettvett. Kommunen skal prioritere å kurse de voksne.

- En fritidsklubb som serverer god og sunn snacks.

En trygg oppvekst:

Mål: Ingen barn skal utsettes for vold eller overgrep. Utsatte barn skal møte voksne som ser, lytter, og gir riktig hjelp

Temaet beskriver tiltak og etater som hjelper barn og unge slik at de sikres en trygg oppvekst i Storfjord kommune. Selv om relativt få unge i Storfjord bruker narkotika, ser vi at alt for mange introduseres for alkohol tidlig. I tillegg lever opp mot 200 000 barn i Norge med foreldre med rusmiddelproblemer. Alt for mange barn og unge, også i Storfjord, utsettes også for seksuelle, fysiske og psykiske overgrep av sine foreldre, omsorgspersoner eller andre.

Det kan være svært krevende å «se» og effektivt hjelpe barn og unge som sliter. Både fordi de selv gjerne aktivt skjuler det, fordi omgivelsene skjuler det eller fordi vi andre ikke «vil» se det som skjer.

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

Storfjord kommune deltar i det nasjonale kompetansehevingsprogrammet Inkluderende barnehage- og skolemiljø (IBS). Opplæringa skal bidra til å øke de voksnes kompetanse i å forbygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehage og skole. Programmet er forskningsbasert og barnehager og skoler skal lykkes i sine oppdrag med å skape gode og trygge oppvekstforhold, og bruke forskning inn i den jobben vi skal gjøre. Prosjektet skal over i fast drift etter 2020 noe som krever at kompetansen skal vedlikeholdes og utvikles i egen regi sammen med andre kommuner i regionen.

Modellen er slik:

Dette fungerer godt i Storfjord:

- Sosialpedagoger i skolene
- Kommunepsykolog og ungdomskontakt
- Felles kompetanseheving barnehage og skole for å skape inkluderende barnehage- og skolemiljø
- Små forhold gjør at det er lettere å se utfordringene blant barn og unge

Dette fungerer ikke så godt:

- Ikke jevnlig møter i politirådet
- De kommunale tjenestene er ikke alltid godt nok samordnet
- Det mangler noen viktige samarbeidsavtaler internt i kommunen og ut mot andre etater

Dette ønsker vi i Storfjord kommune

- Alle barn skal ha det bra. De som ikke har det bra skal bli sett og få hjelp.
- Alle barn som forteller om vold eller overgrep skal møtes på en profesjonell og trygg måte
- Alle barn og unge skal få være seg selv, uavhengig av kjønn, religion, kultur, funksjonsevne, sosial bakgrunn, etnisitet, seksuell orientering, kjønnsidentitet- og uttrykk.

Tiltak som skal imøtekomme noen av de utfordringene som vi ser framover

	Hva		Ansvar	2019	2020	2121	2222	2023
God utdanning	Barnehageplass til alle som trenger det	Drift-	Oppvekst- og kultursjef	0	0	0	0	0
	PC/nettbrett til alle elever (utskifting hvert femte år)	Investe-	IT/oppvekst				1.000.000	
	Årlig brukerundersøkelse	Drift	Oppvekst	0	0	0	0	0
	Beholde «lærer på topp»-ordningen	Drift	Oppvekst		600 000	600 000	600 000	600 000
	Utarbeidelse av kulturminneplan til bruk i opplæring (ekstern finansiering)	Drift	Oppvekst	100 000				
	Planmessig vedlikehold av skole- og barnehagebygg	Inv.	Drift		1.000.000			
Medbestemmelse	Doble budsjettet til Storfjord ungdomsråd	Drift	Kommunestyret		40 000	40 000	40 000	40 000
	Etablere SFO-råd	Drift	Oppvekst	0	0	0	0	0
	Barna- og ungdommens kommunestyremøte	Drift	Ordfører		5 000		5 000	
God omsorg	Få på plass veilyls hvor det mangler	Inv.	Drift		1.500.000			
	Tverrfaglig samarbeid om barnekonvensjonen skal videreføres (sjumilssteget)	Drift	Oppvekst- og kulturetaten	0	0	0	0	0
En aktiv fritid	Kurs på fritidsklubbene	Drift	Fritidsklubbene		50 000			
	Øke tilskudd til frivillige lag og foreninger	Drift	Kommunestyret		100 000	100 000	100 000	100 000
	Gratis fritidsklubb	Drift	Oppvekst			30 000	30 000	30 000

En trygg oppvekst	Aktivitetsspott til elevrådene	Drift	Rektorene		20 000	20 000	20 000	20 000
	Markedsføring av utstyrssentralen	Drift	Fysio/bibliotek	0	0	0	0	0
	Introduksjonstilbud barnehager for rekruttering til kulturskolen	Drift	Kulturskolen		10 000	10 000	10 000	10 000
	Arbeide for samarbeid mellom lag og foreninger i hele kommunen	Drift	Ordfører	0	0	0	0	0
	Prøveordning «Varmlunsj på skolen»	Drift	Rektor			1.000.000		
	Kurse elever og ansatte i nettvett årlig	Drift	Oppvekst- og kulturetaten		20 000	20 000	20 000	20 000
	Kurset foreldre/foresatte i nettvett årlig	Drift	Oppvekst- og kulturetaten		20 000	20 000	20 000	20 000
	Ungdomskontakt gjøres til en fast ordning	Drift	Forebyggende avdeling					700 000
	Videreføre prosjektet «inkluderende barnehage- og skolemiljø» (IBS)	Drift	Oppvekst- og kulturetaten	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
	Fritidskontakt til utsatte barn	Drift	Forebyggende tjeneste		50 000	50 000	50 000	50 000
	Rapportere på psykososialt skolemiljø på hvert levekårsutvalgsmøte	Drift	Oppvekst- og kultursjef	0	0	0	0	0
	Flytting av musikkbingen på Hatteng	Drift	Drift		50 000			
	Avklare ansvarsforhold knyttet til barn og unge på tvers av tjenester	Drift	Rådmann	0				
Samarbeid med barnevernsproffene og forandringsfabrikken	Drift	Barnevernet		50 000				

Bibliografi

Bronfenbrenner, U. (2005). *Making human beings human*. Stage publications.

Fylkesmannen i Troms. (2018, 02). *Sjumilssteget*. Retrieved from sjumilssteget.no: <http://www.sjumilssteget.no/>

Holm, H. (2012). *fbi.no*. Retrieved from Folkehelseinstituttet: <http://www.forebygging.no/Artikler/2014-2012/Barn-i-familier-med-rusmiddelproblemer/>

Kunnskapsdepartementet. (2016, 08 17). *lovdata.no*. Retrieved from <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?q=elevråd>

Udir.no. (2018, 08 01). *utdanningsdirektoratet.no*. Retrieved from [www.udir.no: https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/hva-er-tilpasset-opplaring/](https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/hva-er-tilpasset-opplaring/)

Saksprotokoll i Storfjord kommunestyre - 11.12.2019

- 1.Storfjord kommunestyre vedtar vedlagte kommunedelplan «Strategisk oppvekstplan for Storfjord kommune 2020-23»
- 2.Tiltak i handlingsdelen, drift og investering, behandles i **årlige budsjettprosesser**.

Revisjon av planen i Sjumilsstegets høstmøte oktober 2020